

GEMEENTE

HEERENVEEN

CRACKSTRAAT 2 POSTBUS 15000 8440 GA HEERENVEEN
TELEFOON 0513-617617 TELEFAX 0513-617475
e-mail: Gemeente@heerenveen.nl

De raad

Samenleving/H.Laan
stra

uw brief van: ons kenmerk: bijlage(n): datum:
- 13.3005224 2 29 augustus 2013

VERZONDEN - 4 SEP. 2013

Onderwerp:

Bestuursovereenkomst taalbeleid Fries

Geachte raad,

Naar aanleiding van raadsvragen van de FNP hebben wij in februari van dit jaar toegezegd de tekst van de bestuursovereenkomst aangaande het Friese taalbeleid in de per 1 januari 2014 nieuw te vormen gemeente Heerenveen na herindeling met Boarnsterhim en grenscorrectie met Skarsterlân aan uw raad toe te zenden, zodra deze in concept beschikbaar zou zijn. Deze overeenkomst is bijgevoegd.

Wat betreft inhoud en achtergrond van de totstandkoming van deze overeenkomst delen wij u nog het volgende mede.

In het herindelingsontwerp van de vijf gemeenten Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en De Friese Meren i.o. is een passage opgenomen over de Friese taal en cultuur. Aangekondigd wordt, dat gelet op het percentage Friestaligen in de samenwerkende gemeenten en de aandacht voor de Friese taal in de gemeenten in het algemeen er een actief taalbeleid zal worden gevoerd om de Friese taal en cultuur te versterken. De raden van de vier gemeenten houden hun eigen verantwoordelijkheid en vrijheid om deze visie na de fusiedatum verder in te kleuren.

De rechten van minderheidstalen staan onder uitdrukkelijke Europese bescherming. Dit geldt ook voor de Friese taal. In de fase van harmonisatie van het taalbeleid Fries worden eventuele verschillen in beleid van de oude gemeenten inzichtelijk gemaakt en moet het taalbeleid Fries opnieuw worden voorgelegd aan de gemeenteraad van de nieuw gevormde gemeente. Daarbij geldt op grond van Europese regelgeving dat de taalrechten van burgers er niet op achteruit mogen gaan. Maatgevend voor alle gemeenten die bij dezelfde herindeling partij zijn, is het gebruik van het Fries op het hoogste niveau in één van de bij de herindeling betrokken gemeenten. Dit vereist een zorgvuldig harmonisatieproces, temeer daar een specifiek comité van de Raad van Europa elke drie jaar de naleving van de Europese verdragen toetst en daarbij ook uitdrukkelijk kijkt naar de gevolgen van een herindeling voor de taalrechten van de burgers. De centrale overheid wordt hierbij op haar verplichtingen aangesproken.

Daarnaast geldt dat er tussen Rijk en provincie afspraken zijn gemaakt in de Bestjoersôfspraak Fryske Taal en Kultuer (BFTK), waarin rijk en provincie bevorderen dat gemeenten taalbeleid formuleren. Provincie en Rijk hebben op basis daarvan een gemeenschappelijke zorgplicht met betrekking tot de Friese taal en cultuur.

Van belang is ook de zienswijze van Gedeputeerde Staten aan de minister van Binnenlandse Zaken betreffende de herindelingsadviezen van juni 2012, waarin is aangegeven dat het doel van de provincie en van het ministerie van BZK is te komen tot een overeenkomst Fries taalbeleid met de gemeenten Boarnsterhim, Gaasterlân-Sleat, Lemsterland, Leeuwarden, Heerenveen, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân. Dit geldt als expliciete opdracht aan de rechtsopvolgende gemeente en heeft dus geen vrijblijvend karakter.

Bij de vormgeving van nieuw taalbeleid bij een gemeentelijke herindeling heeft de provincie een actieve en stimulerende rol, zulks in samenwerking en in overleg met de betrokken gemeenten, het ministerie van BZK en met de Afûk. Met de betrokken gemeenten worden de verplichtingen en ambities aangaande het taalbeleid geborgd in een bestuurlijke intentieovereenkomst met provincie en Rijk. Dit betekent dat de bestuursovereenkomst getekend wordt door de (oude) gemeenten die gaan fuseren (via herindeling of grenscorrectie) en dat deze overeenkomst het kader en de uitgangspunten voor het taalbeleid van de nieuwe gemeente bevat. Hoe het taalbeleid van de nieuwe fusiegemeente ingekleurd wordt, wordt bepaald door de nieuwe gemeenteraad. Eerder is zo'n bestuursovereenkomst taalbeleid ook voor de nieuw gevormde fusiegemeente Súdwest-Fryslân opgesteld. Doel en effect van deze bestuursovereenkomst is vooral om burgers en belangengroepen gerust te stellen dat zij hun taalrechten bij de herindeling veilig gesteld weten, maar ook om provincie en rijk in Europees verband te kunnen laten zien wat er in onze provincie op het terrein van de bescherming van taalrechten zoal gebeurt.

In verband met deze uiteenlopende belangen heeft de provincie het initiatief genomen om in het kader van het harmonisatieproces regisserend en faciliterend op te treden bij de totstandkoming van de concept bestuursovereenkomst taalbeleid. Onder leiding van de provincie is een ambtelijke werkgroep gevormd met daarin vertegenwoordigd alle bij herindeling en/of grenscorrectie per 1 januari 2014 betrokken zeven gemeenten, de provincie en het ministerie van BZK. De werkgroep is aan de slag gegaan met het opstellen van een concept overeenkomst. Daarbij is gewerkt naar analogie en voorbeeld van de eerder voor de gemeente Súdwest-Fryslân gesloten bestuursovereenkomst.

Hoewel er sprake is van dezelfde overeenkomst tussen alle partners, vindt de ondertekening plaats per bestuurlijk cluster. In ons geval dus ondertekening naast Rijk en provincie door de gemeenten Heerenveen, Boarnsterhim en Skarsterlân. Ondertekening dient plaats te vinden voor 1 januari 2014 en zal op verzoek van het ministerie van BZK nog worden ingepland vóór de datum van de herindelingsverkiezingen. In onze vergadering van 27 augustus 2013 hebben wij ingestemd met bijgevoegde concept overeenkomst.

De overeenkomst wordt zowel in het Nederlands als in het Fries opgesteld. Beide exemplaren zijn bijgevoegd.

Indien u nadere inlichtingen over deze brief wenst, kunt u bellen met H. Laanstra, telefoon 0513-617505.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Heerenveen.
De gemeentesecretaris,

F.H. Perdok

De burgemeester,

T.J. van der Zwan